

## TUTKIMUSSUUNITELMA

Kreetta Lesell 2011 Mikkelin Visulahden ja Moision alueiden arkeologisista tutkimuksista

### 1. Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset

#### MOISION SAIRAALA-ALUE

Moision alueelta tunnetaan lukuisia rautakautisia ja kivikautisia muinaisjäännöksiä. Moision sairaala-alueen kehittämishankkeen johdosta alueelle suunnitellaan rakentamista. Aluetta ei kuitenkaan ole systemaattisesti inventoitu, joten kaksi henkilöä inventoi alueen viikon verran, jotta muinaisjäännökset voidaan ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa ja tarpeen vaatiessa tutkia tai säilyttää.

Tarkoituksen on löytää alueella olevat muinaisjäännökset, kartoittaa ne, selvittää niiden muinaisjäännösten laajuus ja säilyneisyys ja selvittää jatkotoimenpiteet.

I

inventoidaan muuttuvan maankäytön alue mahdollisimman kattavasti, jotta alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä saadaan hyvä kokonaiskuva. Inventoinnin yhteydessä käydään myös Visulahdessa ja tarkastetaan Kenkäveron mahdollisen kevyenliikenteenväylän paikka.

#### VISULAHTI

Vt 5:n pohjoispuolella sijaitsevan Harjulan tilan maille sekä tien eteläpuolelle Närepeltoon tullaan rakentamaan suurkaupan yksikköjä ja parkkipaikkoja.

Asemakaavakartalla oleva K 57 -alue inventoidaan (Moision inventoinnin yhteydessä) mahdollisimman varhain keväällä. Alueen KM 58 eteläosassa (Harjulan peltojen eteläosa) ja Vt 5:n eteläpuolella olevan Närepellon tietä lähinnä olevalla pellolla tehdään esitutkimus kaivamalla koneellisesti koeojia. Tarkoituksen on löytää alueella olevat muinaisjäännökset, kartoittaa ne, selvittää niiden muinaisjäännösten laajuus ja säilyneisyys ja selvittää jatkotoimenpiteet.

2. Tutkimuskohteen tai -alueen valinnan ja rajauksen perusteet  
Alueen rakentaminen ja kaavoitus.

3. Tutkimuskohteen kuvaus

Molemmat ovat alueita, joista tunnetaan lukuisia muinaisjäännöksiä. Ne ovat myös kulttuurihistoriallisesti tärkeitä alueita. Asemakaavassa Visulahden koko rakennettavaksi suunniteltu alue kuuluu laajaan Visulahden-Sairilan muinaisjäännösalueeseen (sm-alue, jolla saattaa sijaita muinaismuistolailla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä). Moision alue on myös kulttuuriarvoiltaan erittäin rikas.

4. Kuvaus mahdollisista aikaisemmista tutkimuksista

#### MOISIO

Kaava-alueenvieressä on tehty lukuisia tutkimuksia.

Moisionpelto

1991 Hannu Poutiainen tarkastus

1993 Eeva-Liisa Schulz kaivaus  
2010 Pirjo Uino, Esa Mikkola, Päivi Kankkunen tarkastus

Latokallion tutkimukset  
1931 Julius Ailio tarkastus  
1938 Esko Sarasmo kaivaus  
1939 Esko Sarasmo kaivaus  
1960 Anna-Liisa Hirviluoto tarkastus  
1972 Matti Huurre inventointi  
1979 Matti Huurre tarkastus  
1991 Hannu Poutiainen hoito  
2010 Pirjo Uino, Esa Mikkola, Päivi Kankkunen

## VISULAHTI

Harjulan pelloilla on tehty tutkimuksia vuonna 1990 liittyen Vt 5:n parantamiseen. Alueelta on löytynyt rautakautista keramiikkaa ja Harjulan talon eteläpuoleisilta pelloilta on korkeita fosfaattiarvoja. Vuonna 2009 Petro Pesonen tutki Harjulan tilalle vievän tilustien linjauksen, jolta löytyi yksi tarkemmin määrittelemätön historialliseen aikaan ajoittuva rakenne.

Taisto Karjalainen on tehnyt inventoinnin alueella ja fosfaattikartoituksen.

### 5. Työryhmä, tutkijoiden asiantuntemus ja vastuut, mahdolliset alikonsultit ja yhteistyötahot

Inventointi: Tutkija Kreetta Lesell inventoinnin suorittaminen ja johtaminen. Apulaistutkija Kati Salo dokumentointi ja inventoinnin suorittaminen.

Kaivaukset: tutkija Kreetta Lesell kaivausten johtaminen, apulaistutkija Kati Salo dokumentointi, tutkimusavustaja Ulla Moilanen vastuu löydöistä  
Kaksi kaivajaa, jotka ovat arkeologian opiskelijoita.  
Kaivinkone kuljettajineen

### 6. Resurssointisuunnitelma

Inventointiin on varattu viikko ja kaivauksiin kaksi viikkoa

### 7. Kenttätöön ajankohta ja tutkimusraportin valmistumisen suunniteltu aikataulu

Inventointi: 23.-27.5.2011

Kaivaus: 30.5 -10.6.2011

Talvi 2011-2012

### 8. Suunnitellut toimenpiteet, kenttätömenetelmät yleisellä tasolla ja menetelmien valinnan perusteet

Esivalmistelut: käydään läpi historialliset kartat, muinaisjäännösrekisteri ja arkisto. Lisäksi tutustutaan alueen kulttuuriympäristöön

Inventoinnissa pyritään etsimään uusia kohteita koekuopittamalla ja käymällä läpi aluetta.

Kaivauksilla alueen peltomulta poistetaan koneellisesti, jonka jälkeen alue käydään läpi ja tarkistetaan, onko muinaisjäännöstä jäljellä. Jos muinaisjäännöstä on säilynyt, neuvotellaan jatkotutkimuksista Mikkelin kaupungin kanssa.

9. Suunnitellut analyysit perusteineen  
Tarpeen mukaan radiohiiliajoitus eli jos ajoitettavaksi soveltuvaa materiaalia löytyy, ja luututkimus, mikäli luita tulee. Fosfaattikartoitus mahdollisesti Visulahden alueella.  
Makrofossiilianalyysi ei todennäköisesti tehdä.
10. Esinelöytöjen talteenoton periaatteet ja suunnitelma konservoinnista  
Inventointi löydöt :GPS-mittaus.  
Kaivaukset: tärkeimmät löydöt paikalleen mitattuina ja muuta löydöt 25 x 25 cm ruutuina.  
Konservoinnista huolehtii Museoviraston konservointiyksikkö.
11. Mahdolliset muut ostopalvelut  
Kaivinkoneen hankkiminen.
12. Arvio riskeistä ja suunnitelma riskienhallinnasta  
Koekuopitus on aina riski löytämisen suhteen, varsinkin kalmistojen kohdalla.
13. Suunnitelma alkuperäisen dokumentointiaineiston tallennus- ja arkistointipaikasta  
Museoviraston arkisto, kopio rahoittajille.